



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih :
Sayı : 1388

10/3208

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dizginlenemeyen gıda enflasyonu ve gelir dağılımındaki adaletsizliğin sonucu olarak ülkemizde çocukların yetersiz beslenmesinin yol açtığı bodurluk sorununun araştırılarak bodurluğa yol açan sebeplerin ve önüne geçilmesi için alınması gereken tedbirlerin araştırılarak çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'mızın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim. 29.09.2025

Ömer Fethi Gsner
Miyda

Ali Gökçek

İstanbul Milletvekili

Utku Gahinze
Ertuğrul M.
Ulu
Murat ÇAN
Sarı M.

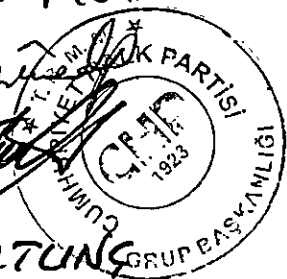
Hafız Özgür Yılmaz
Kocaeli M.
Nuh

Bekir Başerilgen
Mazra M.
Sarı M.

İzzet Arslan
Bardakçı M.
Ali M.

Ekin Altay
İstanbul M.

İnan Akgün ALP
Kars M.
Ali Öztunç
Kahramanmaraş M.



GEREKÇE

Ülkelerin gelişmişliği ve toplumların refahında en önemli göstergelerden birisi bebeklerin ve çocukların sağlıklı gelişimidir. Çocukluk dönemi bireylerin fiziksel ve zihinsel gelişiminin şekillendiği en önemli dönemdir. Ancak son yıllarda şiddetini giderek artıran derin yoksulluk, günden güne ağırlaşan ekonomik kriz ve yarattığı koşullar çocukların sağlıklı beslenmeleri ve gelişmelerinde ciddi bir engel haline gelmiş, çocuklar arasında bodurluğun artış gösterdiği uzmanlarca sıklıkla dile getirilir olmuştur.

Bodurluk, yaşına göre çok kısa olan bir çocuğu ifade eder. Bodurluk hem fiziksel hem de bilişsel olarak büyümedeki geriliktir ve kronik veya tekrarlayan yetersiz beslenmenin sonucudur.

Genellikle yoksulluk, anne sağlığı ve beslenmesinin kötü olması, sık görülen hastalıklar ve/veya erken çocukluk çağında yetersiz ve dengesiz beslenme ve bakım sorunları nedeniyle ortaya çıkan kronik veya tekrarlayan yetersiz beslenmenin sonucu ortaya çıkar. Bodurluk, çocukların fiziksel ve bilişsel gelişimlerini olumsuz olarak etkiler.¹

Çocukların sağlıklı, yeterli ve dengeli beslenmemeleri, yoksulluk, sağlıklı ve ucuz gıdaya erişimdeki güçlükler ve sosyoekonomik koşullar; zayıflık, bodurluk, fazla kiloluk ve obezite gibi farklı sağlık sorunlarının ortaya çıkmasına ve bu sorunların derinleşmesine neden olmaktadır. Yetersiz ve dengesiz beslenme, yoksulluk, gelir adaletsizliği, sağlıklı gıdaya erişimdeki güçlükler ve sosyoekonomik koşullar bu sorunu derinleştirmektedir.

Bodurluk, yalnızca çocukların fiziksel gelişimlerini değil; aynı zamanda zihinsel kapasitelerini, eğitim başarılarını ve ilerleyen yıllarda istihdama, iş gücüne katılımlarını da olumsuz etkilemektedir. Bu durum, ülkemizin gelecekteki ekonomik, sosyal ve beşerî kalkınmasını da olumsuz etkileyen bir boyuttur.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ortalaması yüzde 12,4 iken Türkiye OECD üyeleri arasında yüzde 22,4 ile çocuklarda yoksulluğun en yüksek olduğu ikinci ülkedir. Yoksulluk yetersiz beslenmeye, yetersiz beslenme de bodurluk ve gelişim geriliği riskine yol açmaktadır.

Ancak Türkiye'deki Çocuklar 2024 İstatistiklere Bakış raporunda² 0-4 yaş grubundaki çocuklarda %6 bodurluk oranı ile hala 2018 yılı verisine atıf yapılması da gözden kaçırılmaması gereken bir detaydır. Bir an evvel bu veri her yaş grubu için güncellenmeli ve buna dair önleyici politikalar hayata geçirilmelidir.

Ülkemizde yetersiz beslenme ve bunun yol açtığı bodurluk sorunu Meclis tutanaklarına da yansımıştır. 16 Ocak 2020 tarihli Obezite İle Mücadele Yöntemleri Ve Cerrahi Uygulamadaki Malpraktis İddialarının Araştırılması Ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu toplantısında³ Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Sağlıklı Beslenme Ve Hareketli Hayat Daire Başkanı Doç. Dr. Nazan Yardım şu ifadeleri kullanmıştır:

¹ https://hsgrn.saglik.gov.tr/depo/birimler/saglikli-beslenme-ve-hareketli-hayat-db/Dokumanlar/Kitaplar/Turkiye_Cocukluk_Cagi_Obezite_Arastirmasi_2022.pdf
² https://www.tuik.gov.tr/media/announcements/Turkiye_Cocuk_2024TR.pdf
³ <https://tbmm.gov.tr/Tutanaklar/TutanakGoster/2490>



“... Türkiye’de bir de yetersiz beslenme problemi var. Türkiye’de bodurluk yani kronik malnütrisyon -yani çocukların kronik açlığa maruz kalması diye de düşünebiliriz- yüzde 2,3’ken batıda bu oran yüzde 1’lere düşüyor ama doğuya gittiğimizde tam tersi pozisyonu biz bodurlukta görüyoruz. Doğu’da 3,5’lara çıkıyor fakat Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde 5,4. Koymadım buraya; erkek çocuklarda yüzde 6, kız çocuklarda 5,5; bu, ciddi bir rakam, Avrupa’nın hiçbir ülkesinde biz bunu görmüyoruz. Bodurlukta 7-8 yaş çocuklarda bu bölgedeki yüzde 6 ve 5,5 rakamlarını, yetersiz beslenme rakamlarını görmüyoruz.”

Ülkemizde özellikle son yıllarda gıda fiyatlarında yaşanan tırmanış, derin yoksulluk kıskacındaki ailelerin ve bu ailelerdeki çocukların sağlıklı ve ucuz gıdaya erişimini ciddi şekilde tehlikeye sokmuştur. Güncel verilere göre yıllık gıda enflasyonu olan %33,28 ülkemiz dünyada ilk sırada yer almaktadır. Birleşik Kamu – İş’in son verilerine göre gıda fiyatlarında son bir yılda yaşanan artış ise yüzde 61,5’tir.

İstatistiklerle Çocuk 2024 verilerine baktığımızda, maddi yetersizlikler nedeniyle çocukların günde en az bir kez taze sebze ve meyve tüketimi yapamadığı hanehalkı oranı %10, günde en az bir kez et, tavuk veya balık içeren yemek tüketemeyen hane halkı oranı %23.1 olmuştur.

TÜRK-İŞ verilerine göre, dört kişilik bir ailenin aylık gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı 27.111 TL, gıda ile birlikte diğer tüm temel harcamalar için haneye girmesi gereken toplam gelir tutarı yani yoksulluk sınırı ise 88.310 TL’dir. Yani 22.104,67 TL olan asgari ücret açlık sınırının çok altında kalmaktadır. Bu da bebeklerde ve çocuklarda telafisi mümkün olmayacak yetersiz beslenme sorunlarına yol açmaktadır.

Bir an evvel ülke genelini kapsayacak şekilde çalışmalar başlatılmalı, derin yoksulluk döngüsünü kırarak şekilde tüm okullarda bir öğün ücretsiz beslenme programları hayata geçirilmelidir. Çocuklarımızın sağlıklı beslenmesini güvence altına almak, büyüme ve gelişim süreçlerini takip etmek, mevcut sorunların nedenlerini ortaya koymak ve telafisi zor sonuçlar ortaya çıkmadan ivedi çözüm önerileri geliştirmek amacıyla; çocuklarda bodurluk sorununun tüm yönleriyle araştırılması için konunun Meclis çatısı altında araştırılması uygun olacaktır.



Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
¹ Okan Konuralp	Ankara	O. Köf
² Bulcan KİS	Mersin	B. Kemal
³ Aşkın YILMAZ	Aydın MV	[Signature]
⁴ Tahsin OCAKLI	KIZI MV	[Signature]
⁵ Uğur BAYRAKTUTAN	Artvin MV	[Signature]
⁶ Kenbi Bekir Özlü	Karşıyaka M.	N. S.
⁷ Serpil Tören	Ordu MV	[Signature]
⁸ Mahmut Tanıl	Samsun MV	[Signature]
⁹ Mahir POLAT	İzmir	[Signature]
¹⁰ R. İ. NARINÇİ	İZMİR	[Signature]
¹¹ Arif M. Sezen TANIRKUL	Diyarbakır	[Signature]
¹² Servet Muhsin	İstanbul MV.	[Signature]
¹³ Ümit Özale	İzmir	[Signature]
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		